

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 7. Desidiosus meritò deberi terram desidiosam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

S. Ambr.
l. 3. Hexa-
m. c. 8.

hodierna duntaxat. A condito orbe terra
gignit, & non fatigatur; dat, & nō exhau-
ritur; expectat aratrum; ut pateat fru-
ctum. Denique, teste S. Ambrosio, *fanera-
tum restituit, quod acceperit, & usurarum cu-
mulo multiplicatum. Homines saepe decipiunt,
& ipsa faneratore suum sorte defraudant.
Terra fidelis manet. Et, si quando non soluerit;
si forte aduersata fuerit, frigoris inclementia,
aut nimia siccitas, aut immensa vis imbrum,
alio anno, superioris anni damna compensat.
Ita & quando prouentus spem destituit agrico-
la, nihil terra delinquit; & quando arriдет u-
bertas fecunda matris, se partus effundit, et
nunquam ullum dispendium suo inferat credi-
tori. Nemo itaq; dicat, non esse se in Pa-
laestina; non habitare multos in terra Ges-
sen; nusquam extare amplius Paradisum.
Palæstina fieret etiam trans Iordanem, si
non deessent, qui vellent Iordanem indit-
cere irrigando; aut gnauâ operâ cultuque
terram Gessen facere. Deniq; multis unius
jugeris fundus fit Paradisus, qui modico
contenti, serunt laborem, & metunt bene-
dictionem.*

S. VII.

Desidiosus merito debet terram desidiosam.
Qui

Qui autem citra arationem citraq; se-
 mentem, quod aiunt, volunt pinguescere,
 meritò esuriunt. Illum terra alit, qui terrā
 colit. Nam, vt Socrates dixit: *quemadmo-
 dum nec mulier sine viro; sic nec bona spes absq;
 labore quidquam parit.* Viuunt enim homi-
 nes multi, contenti ijs, quæ sunt ab alijs
 parata, quod pigri est ingenij, & tantum
 fruges consumere nati, ac Dei opè indigni.
 Quia, vt Sallustius loquitur, *ubi socordia atq;
 ignauia te tradideris, nequaquam deos implo-
 res: irati infestiq; sunt.* Cum Deo enim ma-
 num mouere oportet, qui non vult desides
 nos esse, atque otiosos. *Nimis homo nihili
 est, qui piger est.* Qua de caussa Anaxarchus
 dicebat, si quis alterum audiret imprecan-
 tem sibi manus & pedes inutiles, iratum il-
 li, procul dubio, fore: diuites autem, cum
 se ipsa manus suas pedesq; faciant inuti-
 les, interim ob hoc ipsum se beatos existi-
 mare. Nec diuites hoc tantum agunt, sed
 plurimi quoque egeni, qui mendicare ma-
 lunt, quàm laborare; immò esurire potiùs,
 quàm opera haud esse parci sua. *Abscondit
 piger manum sub ascella, nec ad os suum appli-
 cat eam.* Quid ergo sequitur? *propter frigus
 piger arare noluit; mendicabit ergo aestate,* &

Stob:
 ferm. 108.

Sallust.
 in Cati-
 lin.

Plaut.
 Rud.
 Stob.
 ferm. de
 otio.

Prou. 19.

Prou. 20.

Proui 27. *non dabitur ei.* Itaque *omnis piger semper in egestate est.* Quod vel Ethnicus agnouit, cuius notum est illud dictum: *Vbi pro labore desidia, pro continentia atq; equitate libido & superbia inuadunt, fortuna simul cum moribus mutatur.* Quis enim vel hominem eum iudicet messe dignum, qui non solum ipse à labore abhorret, sed etiam industriam in aliis derestatur? Qualis fuit ille Sybarita, qui iter faciens, per agros, cum videret quosdam fodientes, dixit: *Se spectando illos fodientes rupturam capere.* Quid illi contigisset, si ipse sarculum sumptisset in manus? non ruptus modò, verum etiam diruptus fuisset, mediùsq; crepuisset. Quis talibus terram mollem precaretur? quis agrum fecundum optaret? Si enim ab hominibus, Tullio iudice, *cõtemnantur hi, qui nec sibi, nec alijs profunt; in quibus, ut dicitur, nullus labor, nulla industria, nulla cura est; cur Deus desidiosus bona vltro cogatur suppeditare? Cessat terra, quia ipsi cessant.* Non igitur illi agrorum, sed agri illorũ inertia imitantur. Itaq; penes illos culpa est, penes quos est causa sterilitatis. Non vbiq; frumentum, vbiq; tamen terra fert emolumentum; etiam ibi, vbi montosa est, nam metal-

Sallust.
in Catil.

Athen.
lib. 12.

Cic. in
Offic.

metalla fert; aut, si neque ista, saxa præbet, quæ pretijs venduntur, in statuas, aut columnas elaboranda. Deniq; in id varia est terra, vt alibi materiam suppeditet ædificandi, alibi medicinas subministraret, alibi iumentis pabulum, alibi hominibus cibum pariat, ac ipsa hac varietate delectet.

§. VIII.

Ob tot terra beneficia, gratitudinem nostram exigi.

Hac de caussa D. Basilius docens, quocunq; oculos quis circumferat, beneficentia fontes semper patentes videre: ad terram denique aspiciens, affirmat eam hominis pedes pro fulcimento subire, at fructus omnes vni tandem homini gignere. *Nam etsi bestia in huius muneris communionem veniunt, ait, homini tamen principaliter mensa teluris adornata est. Ideoq; Lyricen Propheta nouit, dum lyram pulsat, producat, inquit, fenum iumentis, & herbam seruituti hominum. Bestiarum genus alit, & hominis famulitium, quod eorum alimenta, hominis sint honestamenta.* Idem, in his omnibus plurima Dei beneficia, ac hominis iucundas utilitates agnoscens, ait, alio loco: *Si quando latius arripet vitæ institutū, illam depromamus Da-*

S. Basil:
orat. 9.

Idē Basil:
hom. 5.

H b

iudis